

Odległe objawy bólowe u chorych z przemieszczeniem krążków stawowych stawów skroniowo-żuchwowych i głów żuchwy – doniesienie wstępne

Widespread pain in patients with compound temporomandibular joint disc and condylar displacement - preliminary report

Maria Kleinrok^a, Janusz Kleinrok^a, Przemysław Kleinrok^a, Monika Litko^a, Marzena Janczarek^b, Małgorzata Kostrzewa^c

^aPracownia Zaburzeń Czynnościowych Narządu Żucia, Katedra i Zakład Protetyki Stomatologicznej z Pracownią Implantologii Stomatologicznej, ^bZakład Radiologii Zabiegowej i Neuroradiologii, ^cZakład Radiologii Dziecięcej, Dziecięcy Szpital Kliniczny, Uniwersytet Medyczny, Lublin

otrzymano / received: 31.08.2009; otrzymano po recenzji / revised: 15.09.2009; zaakceptowano / accepted: 07.12.2009

Abstract: The occurrence of widespread pain in the motor system in patients with a mandibular pain dysfunction syndrome is described in the recent dental literature. However there are no investigations on the etiology of this phenomenon. The aim of this study was to analyze the cause of widespread pain in the motor system in patients with compound temporomandibular joint (TMJ) disc and associated condylar displacement in the intercuspal position. 38 patients with compound TMJ disc displacement were divided into two groups: group I - 20 patients with local signs and symptoms located within the face and head associated by widespread pain and group II - 18 patients with local signs and symptoms within the face and head without widespread pain. Clinical investigations, MR images in the sagittal and frontal planes and CT scans of the TMJs in three planes were considered. In the evaluation of the condylar position on CT scans, the method after Kleinrok allowing a simultaneous consideration of both joints and three planes and the index of asymmetrical load of the TMJs in the IP was used. The analysis of MR images of 64 TMJs has shown that medial disc displacement was significantly more often found in group I than in group II ($p < 0.5$). CT scans allowed to establish that bilateral different condylar position was significantly more often found in group I than in group II ($p < 0.001$). The index of asymmetrical load of the TMJs was in group I 4.57 and in group II 1.25. Local causative treatment evaluated in 18 patients with widespread pain was in 14 cases effective, in 4 cases an improvement was achieved. An excessive asymmetrical overload of the TMJs in patients with compound TMJ disc displacement accompanied by medial disc displacement and bilateral different condylar position in the IP seem to be important etiological factors in the etiology of widespread pain in patients with such intraarticular disorders.

Key words: Condylar displacements; Compound TMJ disc displacements; MR and CT of the TMJs; Widespread pain

Streszczenie: Występowanie odległych objawów bólowych w układzie ruchowym u chorych z bólowym zespołem dysfunkcji narządu żucia jest opisane w literaturze stomatologicznej ostatnich lat. Brak jednak badań nad etiologią tego zjawiska. Celem pracy było zbadanie przyczyny występowania odległych objawów bólowych w układzie

ruchowym u chorych ze złożonymi przemieszczeniami krążków stawowych stawów skroniowo-żuchwowych (ssz) i związanych z nimi przemieszczeń głów żuchwy w maksymalnym zaguzkowaniu zębów. Badania przeprowadzono u 38 chorych ze złożonymi przemieszczeniami krążków ssz i z miejscowymi objawami bólowymi w obrębie twarzy i głowy. Badanych podzielono na dwie grupy: grupa I z odległymi objawami bólowymi oraz grupa II bez odległych objawów. Przeprowadzono badania kliniczne oraz badania ssz metodami rezonansu magnetycznego (MR) w płaszczyźnie strzałkowej i czołowej oraz badania tomografii komputerowej (TK) w trzech płaszczyznach. Tomogramy ssz, oceniano u tych chorych z zastosowaniem klasyfikacji wg Kleinrok pozwalającej na uwzględnienie położenia głów żuchwy w obydwu ssz i w trzech płaszczyznach oraz na zastosowanie wskaźnika asymetrycznego obciążenia ssz. Wyniki analizy badań 64 ssz metodą MR wykazały istotnie częstsze występowanie przyśrodkowych przemieszczeń krążków stawowych w grupie I aniżeli w grupie II ($p < 0,5$). Badania ssz metodą TK pozwoliły na stwierdzenie, że obustronnie różne położenie głów żuchwy występowało w grupie I istotnie częściej aniżeli w grupie II ($p < 0,001$). Index asymetrycznego obciążenia ssz wg Kleinrok wynosił w grupie I 4,57, w grupie II 1,25. Zastosowanie miejscowego leczenia przyczynowego ocenianego łącznie u 18 chorych z odległymi objawami bólowymi dało w 14 przypadkach wyleczenie, w 4 poprawę. Znaczne przeciążenie ssz związane z przyśrodkowym przemieszczeniem krążków ssz i asymetrycznym przemieszczeniem głów żuchwy w maksymalnym zaguzkowaniu zębów, wydają się być ważnymi czynnikami etiologicznymi odległych objawów bólowych u chorych ze złożonymi przemieszczeniami krążków stawowych ssz.

Słowa kluczowe: MR i TK ssz; Odległe objawy bólowe; Przemieszczenia głów żuchwy; Złożone przemieszczenia krążków ssz